

BÖNISMUS

Nejstarší tradice tibetské kultury je bönismus, učení a náboženský systém, který vznikl v prvních staletích našeho letopočtu a čerpal jak ze znalostí centrální Asie, tak staré Persie a Indie. Tato tradice zůstala zachována až do současnosti, přestože se později v Tibetu jako dominantní rozšířil buddhismus. Učení bönismu hluboce ovlivnilo myšlení tibetské společnosti i podobu samotného buddhistického učení v Tibetu. Bönistické vlivy se šamanistickými prvky nacházíme dodnes v rituálních tancích mnichů v maskách, kultu orákulí, ve využívání transu a změněných stavů vědomí, v představách o smrti a posmrtných mezistavech apod. Součástí učení bönismu jsou i znalosti astrologie, lékařství aj.

RITUÁL

Poprvé v ČR se představí rituál čam – tance mnichů v maskách a kostýmech za doprovodu rituálních nástrojů. Každý rituál se skládá z řady následných tanců, při nichž se střídají masky a kostýmy v souvislosti s tím, jaké postavy a děje vyjadřují. Obecný princip tohoto rituálu je souboj dobra se zlem, vítězství dobra a znovunastolení harmonie. Masky zobrazují postavy božstev v mírumilovných i hrozivých aspektech a také historické postavy.

Jedinečné a dosud málo známé rituály tibetských bönistických mnichů, následovníků dávného původního náboženství na Tibetské náhorní planině, nebudou pouhým představením, vystoupením pro západního diváka. Proběhnou tak, jak se běžně předvádějí v tibetských kláštrech a komunitách během svátku. Nabídnou divákům prožitek plný emocí, spontánnosti, vzájemné pospolitosti a propojení. Prostřednictvím dávných rituálů, které jsou po mnoho staletí předávány z učitelů na žáky a uchovávány v nezměněné podobě, chceme návštěvníkům nabídnout hluboký duchovní zážitek sounáležitosti, soucítění, tolerance, pochopení – jež jsou v tibetském náboženství, bönismu i buddhismu, silně akcentovány.

BÖN Nejstarší pramen tibetské kultury

ČHAM

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

BEZEMENNÁ
ČAJOVNA

DOX

Centrum
současného
umění

Úspěšný projekt **Tibet myslí** občanského sdružení Potala a Bezejmenné čajovny pokračuje v polovině května 2011: poprvé se v České republice představí mniši tradice bön – nejstaršího duchovního proudu tibetské kultury. Třináctičlenná skupina tibetských mnichů z hlavního exilového sídla bönistů, kláštera Mänri v severní Indii, nabídne nejširší i odborné veřejnosti starobylé rituály, seznámení s historií a učením bönů, výklad symbolů a ikonografie, ale i tradiční vědní znalosti zejména tibetské medicíny a astrologie.

BÖN či bönismus je původní tibetské náboženství s kořeny sahajícími až do starověké Persie a tibetského předbuddhistického dávnověku. Do dnešní doby se zachovalo jen několik původních linií tohoto učení, předávaných pouze v několika tibetských kláštrech. Klášter Mänri je i sídlem nejvyšší náboženské autority školy bön, jež garantuje nezměněné předávání tradic z učitele na žáky.

ČHAMOVÉ TANCE TIBETSKÝCH MNICHŮ jsou jedinečným souborem vyjádření duchovních nauk a poselství prostřednictvím starobylého a naprosto unikátního rituálu, v němž se spojují prvky hudební, taneční a divadelní do performance, která zasáhne smysly i emoce každého diváka.

Diváci budou mít výjimečnou příležitost být přítomni tancům v maskách a obřadních kostýmech. V tibetských komunitách je čham slavnostní událostí, kterou vybrané kláštery pořádají většinou pouze jednou do roka. Je důležitým náboženským svátkem i společenským setkáním. Mniši z Mänri se těší, že se jeho součástí stanete i vy. Tance mnichů doprovodí hráči na rituální nástroje používané výhradně v kláštrech. Pořadatelé chtějí divákům nabídnout profesionální provedení a autentický zážitek.

RITUÁL – ČHAMOVÉ TANCE V MASKÁCH A KOSTÝMECH

15. 5. a 16. 5. 2011 od 19:30 hod.

■ Divadlo Archa, Praha

28. 5. (a 30. 5.) 2011 od 19:00 hod.

■ Měšťanská beseda, Plzeň

WORKSHOPY, PŘEDNÁŠKY, BESEDY

17. 5. – 27. 5. 2011

■ DOX – Centrum současného umění, Praha

Na taneční rituály bude navazovat série přednášek, besed a workshopů jak s mnichy, tak s tuzemskými odborníky. Návštěvníci získají přehled o historii a učení bönů i o využití tibetského lékařství, astrologie, meditací a dalších znalostí nejen v tradičním Tibetu, ale i v současnosti.

- Atmosféru krajiny západního Tibetu, která je kolébkou bönistické civilizace, v DOXu navodí výstava barevných velkoformátových panoramatických fotografií Jaroslava PONCARA,
- modlitební praporky výtvarnice Dáši Štrosově z recyklovaného skla,
- kolekce bönistických svitkových maleb zvaných thangka.

Upřesnění programu sledujte na www.potala.cz

Hledáme organizátory vystoupení v dalších českých, moravských a slovenských městech. V případě zájmu nás prosím kontaktujte na e-mail potala@potala.cz nebo telefon 775 156 886.

Hledáme dárcce a sponzory pro charitativní projekty o. s. Potala ve spolupráci s klášteřem Mänri. Vaším příspěvkem na transparentní účet číslo 2788704036/5500 variabilní symbol 999 můžete podpořit:

- výstavbu a provoz polikliniky v odlehlé horské oblasti Dolpo v Nepálu poblíž tibetských hranic
- pomoci dětem v sirotčinci při klášteře Mänri v severní Indii.

Více na www.potala.cz

